

ADRESY A JMÉNA

ČERNÁ MŮRA VŠECH ŘIDIČŮ BEZ ROZDÍLU
KONKRÉTNÍ PROFESE

Předem této části uvádím, že zde samozřejmě nehodlám zveřejňovat kompletní jména a konkrétní adresy našich klientů a pacientů s číslem bytu, patra či snad s počtem párů bot na rohožce před bytem. To mi samozřejmě neumožňuje ani zákon, etický kodex či novodobý systém ochrany dat GDPR (*General Data Protection Regulation*). Navíc bych si to ani nedovolil.

O některé opravdové *špeky* vytržené cíleně z kontextu (aby v nich případně dotyčný klient nehledal souvislost) se s vámi ale podělit mohu. A velmi rád.

Český jazyk jako takový má možná jednu nevýhodu. Bráno však z druhé strany, ba právě pro jeho rozmanitost, literární či básnickou tvořivost, nonšalantnost a hravost se některá slova mohou objevovat ve více slovních druzích, podobách a výkladech. Totéž se nám, řidičům, děje při naší každodenní práci. Jsou slova a slůvka, která mohou označovat název ulice, místní část či městskou čtvrť, jméno rybníka, sochy, kašny či jméno pacienta, a to v jednom jediném městě (ano, mám samozřejmě na mysli zejména Brno a jeho blízké okolí). Tak tedy začneme přímo mým rodným městem, kde se rovněž nalézá i naše sanitní firma.

Chtěl bych předně vidět toho chytráka, jemuž se slovo BRNO zdálo příliš dlouhé, a nahradil ho zkratkou „Bo“. Pochopil bych to kupříkladu u měst Rožmitál pod Třemšínem, Nového Města pod Smrkem, Třebechovic pod Orebem, Nové Vsi u Nového Města na Moravě (zde se jedná o obec s vůbec nejdelším názvem v České republice) nebo Hrušovan nad Jevišovkou, ale zkracovat slovo o čtyřech písmenech na finální dvě považuji za čirý nesmysl. Proč – to ozřejmím ihned v naší praxi.

Jeden náš bývalý a velmi sebevědomý kolega dostal před pár lety převozový lístek, kde stála adresa: ROZHŘANÍ 2, BO. A pak ještě nějaké pěticiferné poštovní směrovací číslo, kterému nevěnoval příliš pozornosti, neboť uměl počítat jen do tisíce, a PSČ má přeci jen cifer pět. Jistě, naše firemní zvyklosti praví zeptat se a ujasnit si adresu i se samotným pacientem, případně ujistit se o správnosti trasy i se dvěma dalšími *kontrolními faktory* (většinou sestra na oddělení, která lístek vystavila, případně zavolat na pacientovu adresu, zda ho již rodina doma očekává), ale pokud je náš klient mnohdy bezmocně ležící na lůžku, sestra zrovna odběhla a telefonní číslo na rodinu v závěrečné doktorské zprávě není, musíme se rozhodnout a zodpovědnost nést my samotní. Náš svérázný kolega tedy naznal, že se jedná beze všech pochybností a zbytečného otálení o vesnici Rozhraní (dle mapy asi 10 kilometrů za Letovicemi) a že zkratka „Bo“ jistě značí Brno-okres. Šlápl na plyn a s pacientem tedy odjel. Když po pár marných hodinách nenašel v této vesničce kýženou adresu a obtelefonoval všechny možné místní složky od obecního úřadu přes poštu až po vlakovou stanici, rozdělal si poslední možnou *krabičku záchrany*, a tou byl seznam brněnských ulic... Ano, Rozhraní je rovněž brněnská ulice, souběžná s přeci jen známější ulicí Vídeňskou.

Nezasvěcenému čtenáři, ba i někomu, kdo zkrátka není úplně ponořen do našeho každodenního boje o správnou adresu či cílové město, bych chtěl ještě předeslat, že se skutečně velmi často rozcházejí informace o tom, kde pacient reálně bydlí. A nemusí se jednat nutně o podobně znějící místa. Něco jiného může totiž hlásat ještě starý, růžový (takový ten rozkládací) občanský průkaz s adresou tehdejšího bydliště, když byl pacient ještě junák, něco jiného tvrdí do telefonu vzdálená rodina a něco jiného i samotný klient se svými mnohdy kusými a nepřesnými informacemi. Na odděleních tak nastává zejména sestrám, které převoz klienta zařizují, mravenčí a detektivní práce, neboť se z úst pacientů, kteří hodlají po hospitalizaci odjet domů, dozvědí mnohdy strohé odpovědi typu „... jedu do Lhoty“ či „... vracím se do Újezdu“.

Stejně tak musíme pečlivě ověřovat kupříkladu Bystřici. Jen u nás, na Moravě, jsou hned čtyři nejznámější: Bystřice pod Hostýnem, Bystřice nad Pernštejnem, Bystřice pod Lopeníkem a Valašská Bystřice. Pak samozřejmě následují další, i v Čechách, pod jménem Bystřice (bez dalšího přídavného jména či dodatku), což musíme kontrolovat nejlépe podle již několikrát zmíněného směrovacího čísla. Ale i to už nás nejednou pomýlilo, neboť toto číslo mnohdy staršímu pacientovi vůbec nic neříká, leckdy nelze PSC z jeho dokladů dohledat vůbec. V tomto ohledu jsou pro nás lahůdkou kupříkladu dvě vesnice stejného jména na trase Třebíč–Telč, vzdálené od sebe pouhých 14 kilometrů. Tedy Markvartice. Jedna je v okrese Třebíč, druhá v okrese Jihlava. Pak nastává tento nic neřešící dialog mezi řidičem a klientem: „Tak které jsou to Markvartice, pane Konečný?“ „Nevím, prostě jedny z nich.“ A jste opět na začátku, řekl bych v bodě *nula*.

Na sebe mohu bez mučení prásknout, že v listopadu 2016 jsem takto při podobném nedorozumění putoval s klientem do Jaroměřic nad Rokytnou, přestože jeho bydliště bylo v Jaroměřicích u Jevíčka. Fakt, že si během cesty ničeho nepovšimnul, spokojeně se usmíval, kochal se krajinou a hověl si pohodlně na sedadle, mi nahrával v tom, že jistě jedeme správně a nějaká mýlka není na místě. Mé zděšení však mělo teprve přijít, když mi v Jaroměřicích nad Rokytnou vesele oznámil, že v tomto městě (a na tomto místě) je poprvé v životě, a prý se celou cestu jen domníval, že budeme ještě nějakého pacienta přibírat... Nenaděláte v těchto situacích zhoła nic.

A teď k samotným jménům.

Při jedné jediné jízdě naší sanitkou mohou nastat vysoce kuriózní situace. Tak například v listopadu roku 2015 jsem vezl z brněnského sídliště Juliánov k vyšetření dva pány. Jeden se jmenoval Celý, druhý Půlpán. Pan Celý vážil asi 100 kilogramů a pan Půlpán zhruba polovinu, tedy 50 kilogramů, a dal se přenést v náručí.

O týden později zase navážíte z různých částí města čtyři dámy, které se sejdou v tomto neskutečném jmenném pořadí: Z Řečkovic je to paní Schönová, o pár bloků bydlí paní Höhnová, v Králově Poli si přisedne mladá slečna Böhmová a celé to završí paní Töthová. Neuvěřitelné je, že jedou na totéž oddělení, v tomto případě na ortopedickou ambulanci Fakultní nemocnice u sv. Anny. Při předání těchto vzácných dam již upozorňujeme sestřičku na příjmu, že vyznat se v této spleti podobných jmen bude zřejmě nadlidský úkol. Ta na mě ihned kýve, prý o dámách ví, jsou řádně objednány, jejich jména také za ta léta zná, ovšem musela si už kdysi dávno vytvořit osobní mnemotechnickou slovní pomůcku, aby tyto pacientky rozlišila a aby se v jejich diagnózách vůbec vyznala a nezaměnila je...

Chci zde rovněž při této příležitosti zmínit tzv. *klientelu češtinových přemýšlečů*, tedy lidí, jejichž jméno re-koresponduje s místem trvalého bydliště: Je to zejména pan Lahodný z ulice Nejedlého, paní Smutná z ulice Veselá, dále slečna Podzimková z ulice Letní a namátkou paní Malá z ulice Vysoká. Všechny zmíněné variace opravdu existují, nemám skutečně potřebu (v celé této kapitole) cokoli domýšlet či vymýšlet, jelikož klasické lidské osudy a náhody zkrátka nemůže trumfnout žádný umělý scénář.

V Brně eviduji do dnešního dne asi 7 ulic, na kterých bydlí stejnojmenný pacient. Jedná se o ulice Hlaváčova, Trnkova, Poláčkova, Bartáková, Nováčkova, Burešova a Hradecká. Vlastně, pokud se tedy na takové ulici nalézá i výše zmíněný pacient stejného jména, nedochází nikdy k omylům ani záměnám. Od toho tu máme jiné *špeky*, například paní Novou z ulice Stará, případně pana Dlouhého z ulice Krátká. Zapiše-li si totiž řidič adresy a jména ve spěchu a z roztržitosti opačně, pak zákonitě hledá paní Starou na ulici Nová a pana Krátkého na ulici Dlouhá... Zejména v Brně, kde je na 1 800 ulic, jsou tyto a jim podobné záměny zralé na (ne)konečná pokračování...

Nyní bych rád uvedl seznam netradičních křestních jmen, poté příjmení. Nikdy se nesnížím k tomu, abych tato jména posuzoval jako divná či směšná. Ne, to opravdu ne. Naopak, jako člověku, který amatérsky do našeho jazyka tak trochu dělá (anebo se alespoň snažím), se mně právě taková jména neobyčejně líbí. Ano, to je to správné přirovnání, tato jména jsou prostě krásně NEOBYČEJNÁ. Koneckonců, jedná se zde jen a pouze o různě poskládaná písmena, která dají cílené slovo. Nemá zároveň cenu vybírat jména zahraniční, protože v jejich vlastním jazyce se může jednat o zcela běžné jméno, jako

je u nás Novák či Svoboda, a nad jejímž zněním se nikdo ani nepozastaví. Jde mi o jména naše, česká či počestěná, převzatá v dobách první a druhé světové války, a tedy zcela normálně figurující; některá třeba již opomenutá a starodávně znějící. Tak tedy, ze jmen křestních jsem vybral tato (nejprve dámy):

Jenověfa, Jenofa, Silvestrina, Doruše, Glada, Vítězka, Řehořka, Libertad, Félicitas, Žečeva, Lola, Normana, Miromila, Mečislava, Klotylda, Maud, Magnus, Leokádie, Levina, Thekla, Lukrécie či Metodějka...

Ze jmen mužských mám dodnes v deníku zapsané tyto křestní (pro někoho neuvěřitelné, leč zcela legitimně existující) perličky:

Iljič, Branimír, Elizej, Fortunát, Milivoj, Barnabáš, September, Fridolín, Česlav, Gád nebo Stavoj...

Z příjmení bych chtěl vyzvednout pana Prđolu, Figurku, Pružinu, Pářebřucha, Vozihnoje, Kloktala, Vajíčko, Kňákala či Šmajstrlu. U některých jmen, tedy u křestního spolu s příjmením, byste mi možná jejich znění ani neuvěřili, ale vězte, že všechna tato slovní spojení máme zapsána na čestné nástěnkové listině v našem dispečinku.

(A jak už jsem se zmínil, bohužel – anebo bohudík – nynější ochrana jmen a dat mi zkrátka neumožňuje znění celého takového jména uvést, pokud s tím jeho *majitel* nesouhlasí. Leckdy jsou to naprosto neuvěřitelné kombinace, šílené shody či naopak rozpory. A protože mnoho našich takových klientů již zemřelo, případně bydlí na druhém konci republiky na neznámé adrese, není snadné se o svolení k uveřejnění jejich celého jména dostat.)

Stejně tak věřím, že neurazím čtyři pány, kteří společně obývali čtyřlůžkový nemocniční pokoj ortopedické kliniky u sv. Anny, oddělení 19: Pánové Dub, Bříza, Smrčka a Šiška jistě patřili k ozdobám